Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Y. BOT
представено на 25 октомври 2018 година[1]

Дело C-579/17

BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse
срещу
Gradbeništvo Korana d.o.o.

(Преюдициално запитване, отправено от Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена, Австрия)

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански и търговски дела — Регламент (ЕС) № 1215/2012 — Член 53 — Издаване на удостоверение — Административно или съдебно производство“

1. Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела[2].

2. Запитването е отправено в рамките на производство, образувано по искане на Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse (Фонд „Възнаграждения за платен отпуск и обезщетения при прекратяване на трудовите правоотношения на строителните работници“, Австрия)[3] за издаване на удостоверение по член 53 от Регламент № 1215/2012 за целите на изпълнението на влязло в сила съдебно решение, постановено неприсъствено срещу установеното в Словения дружество Gradbeništvo Korana d.o.o.

3. Съгласно членове 37 и 42 от Регламент № 1215/2012 представянето на такова удостоверение се изисква за целите на признаването и изпълнението в държава членка на съдебни решения, постановени в друга държава членка. Без да се провежда предварително специално производство, този документ потвърждава изпълнителната сила на посочените съдебни решения и представлява възпроизвеждане на решенията под формата на извлечение от тях, като целта е да се улесни свободното им движение и прякото им изпълнение.

4. Както отбелязва Европейската комисия, при тези условия допустимостта на преюдициалния въпрос зависи от административното или съдебното естество на функциите, упражнявани от съда по произход на етапа на издаването на това удостоверение.

1 Език на оригиналния текст: френски.

2 ОВ L 351, 2012 г., стр. 1.

3 Наричан по-нататък „BUAK“.

5. Този правен въпрос относно прилагането на член 53 от Регламент № 1215/2012 е нов, за разлика от поставения от запитващата юрисдикция, а именно Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена, Австрия), въпрос относно квалификацията на спора, за да се определи дали същият може да се отнесе към „гражданските и търговските дела“. Тъй като последният въпрос не поражда особени трудности с оглед на практиката на Съда, заключението се отнася изключително до допустимостта на преюдициалното запитване, относно която Съдът трябва да извърши проверка, преди да го разгледа по същество.

6. В края на своя анализ ще предложа на Съда да приеме, че преюдициалното запитване е допустимо, тъй като в случай на несигурност относно приложимостта на Регламент № 1215/2012 издаването на удостоверението по член 53 от този регламент изисква съдебен контрол, в рамките на който националната юрисдикция може да сезира Съда с преюдициален въпрос.

I. Правна уредба

A. Правото на Съюза

7. Съображения 1, 4, 6, 26, 29 и 32 от Регламент № 1215/2012 гласят:

„(1) На 21 април 2009 г. Комисията прие доклад относно прилагането на Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела[4]. В доклада се заключава, че като цяло действието на въпросния регламент е задоволително, но че е желателно да се подобри прилагането на някои от разпоредбите му, да се улесни в по-голяма степен свободното движение на съдебни решения и да се подобри още повече достъпът до правосъдие. Тъй като предстоят да бъдат направени редица изменения, по съображения за яснота, посоченият регламент следва да бъде преработен.

[…]

(4) Някои различия между националните норми, които са приложими по отношение на компетентността и признаването на съдебни решения, затрудняват гладкото функциониране на вътрешния пазар. Затова от съществено значение са разпоредбите за уеднаквяване на правилата по спорове за компетентност по граждански и търговски дела и за осигуряване на бързо и опростено признаване и изпълнение на съдебни решения, постановени в държава членка.

[…]

(6) С оглед на постигане на целта за свободно движение на съдебни решения по граждански и търговски дела е необходимо и целесъобразно правилата, приложими по отношение на компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения, да се уреждат с правен инструмент на Съюза, който е правно обвързващ и се прилага пряко.

[…]

(26) Взаимното доверие в правораздаването в Съюза обосновава принципа, че съдебните решения, постановени в държава членка, следва да бъдат признати във всички държави членки, без за това да е необходима специална процедура. Освен това целта

4 ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74.

трансграничните съдебни спорове да приключват по-бързо и да са свързани с по-малко разходи е основание за премахване на декларацията за изпълняемост преди изпълнението на съдебните решения в сезираната държава членка. Поради това съдебните решения, постановени от съдилищата на държава членка, следва да бъдат разглеждани като постановени в сезираната държава членка.

[…]

(29) Прякото изпълнение в сезираната държава членка на съдебно решение, постановено в друга държава членка, без декларация за изпълняемост не следва да излага на опасност зачитането на правото на защита. Ето защо лицето, срещу което се иска изпълнение, следва да може да подаде молба за отказ на признаване или изпълнение на съдебно решение, ако то счита, че е налице едно от основанията за отказ на признаване. Това следва да включва основанието, че лицето не е имало възможност да организира защитата си, когато съдебното решение е постановено в негово отсъствие по граждански иск, свързан с наказателно производство. […]

[…]

(32) С цел да се информира лицето, срещу което се иска изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава членка, удостоверението, издадено съгласно настоящия регламент, придружено при необходимост от съдебното решение, следва да се връчи на това лице в разумен срок преди първата изпълнителна мярка. В този контекст първата изпълнителна мярка следва да означава първата изпълнителна мярка след това връчване“.

8. Глава I от този регламент, озаглавена „Приложно поле и определения“, съдържа член 1, който предвижда:

„1. Настоящият регламент се прилага по граждански и търговски дела, независимо от естеството на съда или правораздавателния орган. Той не обхваща, по-специално, данъчни, митнически или административни дела, нито [дела за] отговорността на държавата за действия или бездействия при упражняването на държавна власт (acta iure imperii).

2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

[…]

в) социална сигурност;

[…]“.

9. Член 28 от посочения регламент предвижда в параграфи 1 и 2:

„1. Когато срещу ответник с местоживеене в държава членка е предявен иск в съд на друга държава членка и той не се яви, съдът служебно прогласява, че не е компетентен, освен в случаите, когато компетентността му произтича от разпоредбите на настоящия регламент.

2. Съдът спира разглеждането на делото дотогава, докато не бъде доказано, че ответникът е могъл да получи документа за образуване на производството или равностоен документ в достатъчен срок, който да му позволи да организира защитата си, или че са били предприети всички необходими стъпки за тази цел“.

10. Съгласно член 37, параграф 1 от същия регламент, включен в раздел 1 („Признаване“) от глава III, която се отнася до „[п]ризнаване[то] и изпълнение[то] [на съдебни решения, постановени в държава членка]“:

„Когато страна по дело иска да се позове в държава членка на решение, постановено в друга държава членка, тя представя:

а) препис от съдебното решение, ко[й]то отговаря на необходимите условия за установяване на автентичността му; и

б) удостоверението, издадено съгласно член 53“.

11. В рамките на глава III, раздел 2 („Изпълнение“), член 39 гласи:

„Съдебно решение, постановено в държава членка, което подлежи на изпълнение в тази държава членка, е изпълняемо в другите държави членки, без да се изисква декларация за изпълняемост“.

12. Член 42, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 предвижда:

„За целите на изпълнението в държава членка на съдебно решение, постановено в друга държава членка, молителят представя на компетентния орган по изпълнение на решението:

а) препис от съдебното решение, ко[й]то отговаря на необходимите условия за установяване на автентичността му; и

б) удостоверение, издадено съгласно член 53, с което се удостоверява, че съдебното решение е изпълняемо[,] и което съдържа извлечение от съдебното решение, както и съответната информация относно възстановяемите процесуални разходи и начислената лихва по целесъобразност“.

13. Член 43, параграф 1 от този регламент гласи:

„Когато се търси изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава членка, издаденото съгласно член 53 удостоверение се връчва на лицето, срещу което се иска изпълнението, преди първата изпълнителна мярка. Към удостоверението се прилага съдебното решение, ако то не е било вече връчено на въпросното лице“.

14. Съгласно член 53 от Регламент № 1215/2012, който се съдържа в раздел 4, озаглавен „Общи разпоредби“:

„По искане на заинтересована страна съдът по произход издава удостоверение посредством формуляра, установен в приложение I“ [5].

Б. Австрийското право

15. С оглед на предмета на настоящото заключение това изложение се ограничава само до процесуалните разпоредби.

5 Относно разликата във формулировката на този член в сравнение с тази на член 54 от Регламент № 44/2001 вж. точка 40 от настоящото заключение.

16. С определение от 17 септември 2015 г. на Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия)[6], постановено на основание Регламент № 44/2001[7], член 7a, параграф 1[8] от изменения Gesetz über das Exekutions- und Sicherungsverfahren (Exekutionsordnung) (Кодекс на изпълнението)[9] се прилага за предвидените в член 54 от Регламент № 44/2001 удостоверения. Съгласно тази разпоредба съдът, сезиран като първа инстанция, е компетентен за издаването на такова удостоверение.

17. Съгласно член 16, параграф 7 от Bundesgesetz betreffend die Besorgung gerichtlicher Geschäfte durch Rechtspfleger (Rechtspflegergesetz) (Закон за участващите в правораздаването професии)[10] от 12 декември 1985 г., *Rechtspfleger* (служител на съда) е натоварен с изпълнението на тази задача.

18. Съгласно точка 7 от определението на Oberster Gerichtshof (Върховен съд) производството за издаване на удостоверение по смисъла на член 54 от Регламент № 44/2001 по принцип се урежда от разпоредбите относно главното производство. Освен това в същата точка Oberster Gerichtshof (Върховен съд) приема, че разпоредбата на член 84, параграф 1 от ЕО (понастоящем член 411, параграф 1), която предвижда състезателно производство, не е приложима.

19. Съгласно член 7, параграф 3 от ЕО може да се подаде жалба във връзка с удостоверенията, които са издадени незаконосъобразно или по погрешка.

II. Фактите по спора в главното производство и преюдициалният въпрос

20. BUAK е австрийско юридическо лице на публичното право, което е установено във Виена (Австрия) и има за задача да събира средствата, предназначени за изплащането на възнаграждения за платен отпуск и на обезщетенията при прекратяване на трудовите правоотношения на строителните работници съгласно изменения Bauarbeiter-Urlaubs- und Abfertigungsgesetz 1972 (Закон за възнагражденията за платен отпуск и обезщетенията при прекратяване на трудовите правоотношения на строителните работници)[11] от 23 ноември 1972 г.[12].

21. Gradbeništvo Korana, със седалище в Словения, е предприятие, командировало работници в Австрия за извършване на строителни работи.

22. На 18 октомври 2016 г. BUAK сезира Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена) с иск срещу Gradbeništvo Korana, с който главно се цели заплащането на сумата от 38 477,50 EUR, съответстваща на надбавки, дължими съгласно глава VIb от BUAG от това дружество за отработените дни на голям брой строителни работници, командировани в Австрия в периода от февруари 2016 г. до юни 2016 г.

6 Определение № 3Ob152/15x.

7 Доколкото ми е известно, не е прието ново определение на основание Регламент № 1215/2012.

8 Приложим към момента на настъпване на фактите, понастоящем член 419, параграф 1.

9 RGBl. 79/1896, наричан по-нататък „ЕО“.

10 BGBl. 560/1985.

11 BGBl. 414/1972, наричан по-нататък „BUAG“.

12 BGBl. I 72/2016.

23. С решение от 28 април 2017 г., постановено неприсъствено поради неявяването на Gradbeništvo Korana на съдебното заседание за предварително изслушване от същия ден, Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена) уважава изцяло предявения от BUAK иск и определя петнадесетдневен срок за доброволно изпълнение от дружеството ответник. Тъй като това решение, за което Gradbeništvo Korana е уведомено, считано от 21 юни 2017 г., не е обжалвано, то е придобило сила на пресъдено нещо [13].

24. За целите на принудителното изпълнение на това решение на 31 юли 2017 г. BUAK подава до същия съд искане за издаване на удостоверение на основание член 53 от Регламент № 1215/2012.

25. Поради това запитващата юрисдикция иска да установи дали този регламент е приложим, което зависи от отговора на въпроса дали производството, приключило с постановяване на решението от 28 април 2017 г., може да се отнесе към гражданските и търговските дела по смисъла на член 1, параграф 1 от посочения регламент.

26. Според запитващата юрисдикция определени обстоятелства могат да придадат на производството публичноправен характер, въпреки че във връзка с командироването на работници BUAK няма право да издава изпълнителни основания, както при чисто вътрешните положения, и BUAK трябва да предяви иск за дължимите надбавки пред Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена), чиято компетентност е изключителна.

27. Запитващата юрисдикция посочва също, че в решение от 19 ноември 2014 г. [14] Tribunal fédéral (Федерален върховен съд, Швейцария) разглежда сходно производство, основано на глава VIb от BUAG, и приема, че поради отношението на подчиненост между работодателя и BUAK последният упражнява властнически правомощия, така че това производство не попада в приложното поле на член 1 от Конвенцията от Лугано [15].

28. При тези обстоятелства Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 1 от Регламент № 1215/2012 да се тълкува в смисъл, че производства по искове за плащане на надбавки, предявени от [BUAK] срещу работодатели в случай на командироване в Австрия на работници, чиято обичайна месторабота не е в тази държава, с цел извършване на трудова дейност или предоставяне на работници на разположение в Австрия, или срещу работодатели със седалище извън Австрия в случай на наемане на работници, чиято обичайна месторабота е в тази държава, са „граждански и търговски дела“, за които се прилага посоченият регламент, когато тези искове на BUAK за надбавки се отнасят до частноправни трудови правоотношения и служат за удовлетворяване на частноправни, произтичащи от трудовите правоотношения с работодателите претенции на работниците да ползват отпуск и да им бъде изплащано възнаграждение за платен отпуск, но:

– както размерът на възнаграждението за платен отпуск, за което работниците могат да претендират пред BUAK, така и размерът на надбавките, които BUAK може да изисква да получи от работодателите, не се определят с индивидуален или колективен трудов договор, а с наредба на федерален министър,

13 В акта за преюдициално запитване не се споменава нищо относно проверката дали ответникът знае за образуваното производство, нито дори относно основанието, на което срещу него е предявен иск пред съда на държавата членка, в която ищецът има местоживеене, в отклонение от принципа, прогласен в член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012.

14 Решение № 5A_249/2014.

15 С оглед на датата на това решение би трябвало да става въпрос за Конвенцията относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана на 30 октомври 2007 г., която е одобрена от името на Общността с Решение 2009/430/ЕО от 27 ноември 2008 г. (ОВ L 147, 2009 г., стр. 1).

– надбавките, които работодателите дължат на BUAK, служат не само за изплащане на дължимите на работниците възнаграждения за платен отпуск, но и за покриване на административните разходи на BUAK, и

– с оглед на предявяването и удовлетворяването на вземанията си във връзка с тези надбавки BUAK по закон притежава по-големи права от тези, които би имал един частноправен субект, тъй като:

  – работодателите са длъжни да съобщават на BUAK данни по повод на конкретно събитие, както и да предоставят ежемесечно текуща информация, като за тази цел използват създадените от BUAK комуникационни канали, да съдействат при извършването на контрол от страна на BUAK и да позволяват предприемането на съответните мерки, да предоставят достъп до ведомости за възнагражденията, търговска и друга документация и да дават на BUAK сведения, като в противен случай ще им бъдат наложени парични санкции, и

  – ако работодателят наруши задължението за предоставяне на информация, BUAK има право да изчисли дължимите от работодателя надбавки на базата на собствени проверки, като в такъв случай BUAK има вземане за надбавките в изчисления от него размер, без оглед на действителните условия на командироването или наемането на работа?“.

29. На 5 юли 2018 г. Съдът е уведомен, че е образувано производство по несъстоятелност срещу Gradbeništvo Korana и че запитващата юрисдикция поддържа преюдициалното си запитване[16].

III. Анализ

30. В писменото си становище Комисията иска от Съда да се произнесе за първи път, що се отнася до производството за издаване на удостоверение съгласно член 53 от Регламент № 1215/2012, относно допустимостта на преюдициалното запитване с оглед на член 267 ДФЕС, която зависи от квалификацията на функциите, упражнявани от запитващия орган.

31. Комисията поддържа, че съдът по произход, който е компетентен да издава удостоверението по член 53 от Регламент № 1215/2012, действа в качеството на съдебен орган в продължението на производството, довело до постановяването на подлежащото на изпълнение съдебно решение, и че на настоящия етап той е компетентен да се произнесе по въпроса за приложимостта на въпросния регламент, след като този въпрос не е могъл да бъде решен в рамките на исковия процес. Комисията изтъква логиката и целта на посочения регламент, както и особените обстоятелства по делото, свързани с неупражняването на правни средства за защита от страна на ответника, за да направи извода, че Съдът е компетентен да отговори на поставения въпрос.

16 Съгласно информацията, събрана в съдебното заседание, приложим е Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност (ОВ L 141, 2015 г., стр. 19).

32. За да се прецени дали условията за допустимост на преюдициалното запитване са изпълнени в главното производство, на първо място следва да се посочат принципите, изведени от Съда в тази област, и по-конкретно във връзка с проверката за допустимост на преюдициално запитване, отправено от орган, на който е възложено удостоверяването на съдебно решение като европейско изпълнително основание [17].

33. От една страна, Съдът напомня „постоянната практика на Съда, че макар член 267 ДФЕС да не подчинява сезирането на Съда на състезателния характер на производството, в рамките на което националният съд отправя преюдициален въпрос, националните юрисдикции могат да сезират Съда само ако пред тях има висящ спор и ако се произнасят в производство, което приключва с правораздавателен акт“ [18].

34. От друга страна, Съдът отново уточнява, че „изразът „да бъде постановено нейното решение“ по смисъла на член 267, параграф 2 ДФЕС обхваща всички процесуални действия, подготвящи решението на запитващата юрисдикция, и трябва да се тълкува широко, за да се избегне възможността някои процесуални въпроси да се приемат за недопустими и Съдът да не може да се произнесе по тях и да не може да тълкува всички процесуални разпоредби на правото на Съюза, които запитващата юрисдикция е длъжна да приложи“ [19].

35. На второ място, трябва да се направи връзка с две от предходните решения на Съда относно удостоверенията, издадени съгласно Регламенти № 44/2001 и № 805/2004.

36. В решение от 16 юни 2016 г., Pebros Servizi [20], постановено въз основа на гореизложените принципи, Съдът приема, че „удостоверяването на съдебно решение като европейско изпълнително основание представлява правораздавателен акт“ [21], като по този начин потвърждава анализа, възприет в решение от 17 декември 2015 г., Imtech Marine Belgium [22].

37. Обратно, от решение от 6 септември 2012 г., Trade Agency [23], постановено от Съда, който е сезиран във връзка с жалба срещу декларацията за изпълняемост на постановено в държавата членка по произход неприсъствено съдебно решение, към което е приложено удостоверението по член 54 от Регламент № 44/2001 [24], може да се направи изводът, че за издаването на такова удостоверение не се изисква съдебен контрол. Съдът приема, че „доколкото юрисдикцията […], компетентна […] за издаване на това удостоверение, не съответства задължително на [тази, която е постановила] решението, чието изпълнение се иска, [фактическите данни, съдържащи се в удостоверението,] имат характер само на указание с чисто информативна стойност“ [25].

17 Вж. Регламент (ЕО) № 805/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година за въвеждане на европейско изпълнително основание при безспорни вземания (ОВ L 143, 2004 г., стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 3). Следва да се отбележи, че макар Съдът да е постановил три решения във връзка с производства относно удостоверения, издадени за да се улесни признаването и изпълнението на постановени в държава членка съдебни решения (решения от 6 септември 2012 г., Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531), от 17 декември 2015 г., Imtech Marine Belgium (C-300/14, EU:C:2015:825), и от 16 юни 2016 г., Pebros Servizi (C-511/14, EU:C:2016:448), само по последното дело Съдът се е произнесъл по възражение за недопустимост на преюдициалното запитване.

18 Решение от 16 юни 2016 г., Pebros Servizi (C-511/14, EU:C:2016:448, т. 24 и цитираната съдебна практика).

19 Решение от 16 юни 2016 г., Pebros Servizi (C-511/14, EU:C:2016:448, т. 28 и цитираната съдебна практика). Вж. в същия смисъл с позоваване на Регламент № 805/2004 решение от 17 декември 2015 г., Imtech Marine Belgium (C-300/14, EU:C:2015:825, т. 47).

20 C-511/14, EU:C:2016:448.

21 Вж. точка 30 от това решение.

22 C-300/14 (EU:C:2015:825, т. 46 и 47).

23 C-619/10, EU:C:2012:531.

24 Припомням, че този член съответства на член 53 от Регламент № 1215/2012.

25 Вж. точки 35 и 36 от това решение.

38. От тези решения следва, че полезни насоки за квалифицирането на функциите, упражнявани от съда по произход при издаването на удостоверението по член 53 от Регламент № 1215/2012, трябва да бъдат изведени не само от текста на приложимите разпоредби, но и от системата, установена от този регламент, и от преследваните с него цели.

39. Анализът на тези елементи дава основание да се приеме, че въпреки някои сходства между Регламент № 1215/2012 и Регламенти № 44/2001 и № 805/2004, нито едно от предходните разрешения, възприети от Съда, не може да се пренесе пряко към настоящия случай.

40. Всъщност следва най-напред да се отбележи, че текстът на член 53 от Регламент № 1215/2012 се различава от този на член 54 от Регламент № 44/2001, на който съответства. Ако последният предвижда, че „[с]ъдът *или компетентният орган* на държава членка, където е постановено съдебно решение, издава по искане на всяка заинтересована страна [удостоверение] съгласно стандартния формуляр, указан в приложение V [към този] регламент“[26], съгласно член 53 от Регламент № 1215/2012 „съдът по произход“ издава удостоверението.

41. По-нататък, производството за издаване от този съд на удостоверението, с което се удостоверява, че съдебното решение е изпълняемо[27], трябва да се разграничава от производството по удостоверяване на съдебно решение като европейско изпълнително основание[28]. Тези изрази, съдържащи се в Регламенти № 805/2004 и № 1215/2012, показват значителна разлика между тези две производства. Всъщност, както отбелязва Съдът, съгласно член 6, параграф 1 и член 9 от Регламент № 805/2004 удостоверяването от съда по произход на решение относно безспорно вземане като изпълнително основание предхожда формалния акт на издаване на удостоверението[29].

42. Накрая, важно е да се има предвид, че макар, подобно на Регламент № 805/2004, Регламент № 1215/2012 да установява принципа за премахване на екзекватурата, той го въздига в общ принцип без предварителни условия. Тази основна новост, въведена благодарение на преработването на Регламент № 44/2001, опростил декларацията за изпълняемост, следва от формулирането на принципа на незабавна изпълняемост[30] в член 39 от Регламент № 1215/2012. Тази разпоредба трябва да се тълкува във връзка със съображение 26 от този регламент, съгласно което „съдебните решения, постановени от съдилищата на държава членка, следва да бъдат разглеждани като постановени в сезираната държава членка“.

43. Ето защо за целите на изпълнението в държава членка на съдебно решение, постановено в друга държава членка, съгласно член 42 от Регламент № 1215/2012 е достатъчно да се представи препис от това съдебно решение и удостоверението, предвидено в член 53 от посочения регламент.

26 Курсивът е мой.

27 Вж. член 42, параграф 1, буква б) от Регламент № 1215/2012. В това отношение вж. точка 68 от решение от 28 април 2009 г., Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271), съгласно която „[…] изпълнителна[та] сила в държавата членка по произход е установена от предвиденото в член 54 от Регламент № 44/2001 удостоверение към датата на неговото издаване“.

28 Вж. заглавието на член 6 от Регламент № 805/2004: „[…] удостоверяването [на съдебното решение] като европейско изпълнително основание“.

29 Вж. решение от 17 декември 2015 г., Imtech Marine Belgium (C-300/14, EU:C:2015:825, т. 45). Следва да се подчертае, че в такъв случай приложимостта на Регламент № 805/2004 се проверява на по-ранен етап от този на удостоверяването на решението.

30 Този принцип е допълващ спрямо принципа на автоматично признаване на съдебните решения, който се основава на взаимното доверие между държавите членки, припомнен и в съображение 26 от Регламент № 1215/2012. Вж. също решение от 9 март 2017 г., Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, т. 52 и 53).

44. Следователно това удостоверение е от решаващо значение за прилагането на принципа на пряко изпълнение на съдебни решения, постановени в държавите членки. С други думи, без този документ решението не може „свободно да се движи в европейското съдебно пространство“ [31], докато в установената с Регламент № 44/2001 [32] система това не е било така.

45. Така с цел да се улесни разбирането на подлежащото на изпълнение съдебно решение удостоверението е замислено като негов заместител [33], без във всички случаи да се изисква писмен превод [34] на удостоверението или на подлежащото на изпълнение решение [35].

46. Ефективността на тази система, която налага включването на множество точки в удостоверението, се основава на качеството на проверките, възложени на съда по произход в рамките на производството, довело до постановяването на подлежащото на изпълнение съдебно решение, като тези проверки впоследствие служат за основа при изготвянето на удостоверението. Компетентният съд в сезираната държава членка не упражнява какъвто и да било контрол. При искане за изпълнение на съдебно решение единствено лицето, срещу което се иска изпълнение, може да сезира компетентния съд, за да се произнесе той по твърдените основания за отказ на признаване [36] или на изпълнение [37]. Именно поради тази възможност съгласно член 43 от този регламент удостоверението по член 53 от Регламент № 1215/2012 се връчва на съответното лице преди всяко изпълнение.

47. При тези условия от съда по произход, сезиран с искане за издаване на удостоверение, се изисква основно да възпроизведе информацията от подлежащото на изпълнение решение [38]. Съдът по произход не проверява дали са спазени определени изисквания, обосноваващи премахването на екзекватурата, както е било съгласно предходни актове [39], когато липсата на екзекватура се е компенсирала или с проверки във връзка със специални гаранции [40], или с провеждането на производството съгласно специални правила, определени с някои регламенти [41].

31 Израз, използван в решение от 16 юни 2016 г., Pebros Servizi (C-511/14, EU:C:2016:448, т. 27) относно европейското изпълнително основание.

32 Вж. решение от 6 септември 2012 г., Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, т. 36).

33 Вж. член 42, параграф 1, буква б) от Регламент № 1215/2012, съгласно който „удостоверение[то] […] съдържа извлечение от съдебното решение, както и съответната информация относно възстановяемите процесуални разходи и начислената лихва по целесъобразност“.

34 Вж. член 42, параграф 3 от този регламент.

35 Що се отнася до условията, при които писменият превод на подлежащото на изпълнение съдебно решение може все пак да бъде поискан или от компетентния орган по изпълнение на решението, или от лицето, срещу което се иска изпълнение, вж. съответно член 42, параграф 4 и член 43, параграф 2 от посочения регламент.

36 Вж. член 45 от Регламент № 1215/2012.

37 Вж. член 46 от Регламент № 1215/2012.

38 В това отношение може да се предположи, че доколкото е възможно, евентуалните затруднения са избегнати при изготвянето на съдебното решение.

39 С изключение на Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 година относно производството по несъстоятелност (ОВ L 160, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 1, стр. 143), членове 16—18, отменен с Регламент 2015/848 и заменен по отношение на посочените членове с формулираните по същия начин членове 19—21 от Регламент 2015/848, които предвиждат признаването и преките последици на решението за образуване на производство по несъстоятелност. Вж. също член 17 от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (ОВ L 7, 2009 г., стр. 1), който обуславя премахването на екзекватурата от приложимостта на Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издръжка в държавата членка, в която е постановено решението, без да се вземат предвид прилаганите процесуални норми или противопоставянето на ответника.

40 Що се отнася до безспорните вземания, вж. Регламент № 805/2004 и решение от 16 юни 2016 г., Pebros Servizi (C-511/14, EU:C:2016:448, т. 25 и 26 и цитираната съдебна практика). В това отношение може да се отбележи, че след влизането в сила на Регламент № 1215/2012 единственият смисъл от прилагането на Регламент № 805/2004 произтича от спазването на тези гаранции, след като презумпцията за признаване на вземането е изведена от констатацията, че осъдената страна не е проявила интерес да защитава правата си в хода на производството.

41 Вж. Регламент (ЕО) № 1896/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 година за създаване на процедура за европейска заповед за плащане (ОВ L 399, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 9, стр. 108) и Регламент (ЕО) № 861/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес (ОВ L 199, 2007 г., стр. 1).

48. Затова изглежда, че при подадено искане за издаване на удостоверение съгласно член 53 от Регламент № 1215/2012 трябва да бъдат разгледани два случая.

49. Ако съдът по произход счита, че е компетентен да издаде удостоверението, след като подлежащото на изпълнение решение съдържа всички необходими данни, актът за издаване на удостоверението няма правораздавателен характер. Макар това удостоверение да е основен елемент в предвидения с Регламент № 1215/2012 ред за изпълнение на съдебно решение, в този случай естеството му не се различава от възприетото от Съда по отношение на удостоверението, посочено в член 54 от Регламент № 44/2001[42].

50. Освен това, след като в член 53 от Регламент № 1215/2012 не се уточнява кой в рамките на съда по произход е компетентен да издаде такова удостоверение[43], същото може да бъде издадено дори от орган, който не е правораздавателен. Така при тази хипотеза въпросът за сезирането на Съда не се поставя.

51. Ако обаче, както е в настоящия случай, в рамките на производството, довело до постановяването на подлежащото на изпълнение съдебно решение[44], съдът по произход не се е произнесъл по приложимостта на Регламент № 1215/2012[45] и не е очевидно, че спорът попада в приложното поле на последния, този съд трябва непременно да осъществи съдебен контрол в съответствие с националните процесуални норми или при сезирането му за целите на издаване на удостоверението, или в производството по обжалване[46] след отказ за издаване на удостоверението.

52. При тези обстоятелства съдът по произход не допълва, нито тълкува постановеното съдебно решение, както трябва да направи, за да може да попълни някои точки от удостоверението в случай на непълно или неточно решение[47]. Когато съдът по произход проверява дали е компетентен да издаде удостоверението, действията му се явяват продължение на производството, довело до постановяването на подлежащото на изпълнение съдебно решение, във фаза, чиято цел е да се осигури незабавна изпълняемост на постановеното съдебно решение. Следователно съдът по произход трябва да приеме решение, като това обстоятелство обосновава възможността да отправи запитване до Съда в съответствие с широкото тълкуване на израза „производство, което приключва с правораздавателен акт“[48]. Правната сигурност и бързото изпълнение на постановеното в държавата членка по произход съдебно решение са тясно свързани с това.

42 Вж. решение от 6 септември 2012 г., Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, т. 36 и 37). Следва да се отбележи, че това решение се отнася до информация относно неприсъственото производство, отбелязана в точка от формуляра, която е запазена непроменена в Регламент № 1215/2012.

43 Вж. решение от 17 декември 2015 г., Imtech Marine Belgium (C-300/14, EU:C:2015:825, т. 44), относно израза „съд по произход“ в член 6, параграф 1 от Регламент № 805/2004.

44 Въпросът може да се постави за пръв път и на етапа на трансграничното изпълнение на съдебно решение, постановено по национален спор. В това отношение вж. дело Weil (C-361/18), понастоящем висящо пред Съда.

45 В това отношение може да се отбележи, че противно на поддържаното от Комисията в точка 16 от писменото ѝ становище, когато срещу ответник с местоживеене в държава членка е предявен иск пред съд на друга държава членка и той не се яви, този съд трябва да бъде особено бдителен, що се отнася до приложимостта на Регламент № 1215/2012. Всъщност, от една страна, съгласно съображение 13 от този регламент наличието на общи европейски правила за компетентността трябва да бъде проверено, а от друга страна, съгласно член 28 от посочения регламент съдът трябва служебно да прогласи, че не е компетентен, освен в случаите, когато компетентността му произтича от разпоредбите на същия регламент, и да извърши определени проверки, свързани със спазването на правото на защита на ответника. Освен това следва да се припомни, че съгласно практиката на Съда „въпросите относно приложното поле на разпоредбите за международната компетентност, съдържащи се в Конвенцията [от 27 септември 1968 година относно компетентността и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3), изменена с последващите конвенции във връзка с присъединяването на нови държави членки към тази конвенция], трябва да се разглеждат служебно от съда“ (решение от 19 януари 1993 г., Shearson Lehman Hutton (C-89/91, EU:C:1993:15, т. 10).

46 Вж. решения от 19 октомври 1995 г., Job Centre (C-111/94, EU:C:1995:340, т. 11), и от 25 юни 2009 г., Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395, т. 37), както и акта за преюдициално запитване по дело Logistik XXL (C-135/18), понастоящем висящо пред Съда.

47 Считам, че в подобни случаи би трябвало да се приложат други предвидени в националното право производства, тъй като на етапа на издаване на удостоверението производството не е състезателно.

48 Вж. точка 31 и сл. от настоящото заключение.

53. Според мен този случай трябва да бъде разгледан в светлината на случая, при който съдът по произход трябва да тълкува смисъла на някои точки от удостоверението с оглед на особеностите на националното право [49] или да се произнесе относно компетентността на съда, компетентен по съществото на делото, когато е налице решение, разпореждащо временни, включително обезпечителни мерки [50]. При това положение съдът по произход упражнява правораздавателни функции, които също обосновават възможността му да сезира Съда с преюдициално запитване.

54. Това квалифициране като юрисдикция по смисъла на член 267 ДФЕС според мен обаче трябва да остане изключение. Всъщност на етапа на изпълнение на съдебното решение не следва да става въпрос за „образува[не на] ново производство“ [51], тъй като в противен случай би се поставило под съмнение постигането на целта на Регламент № 1215/2012 и биха се засегнали правата на длъжника [52]. Следва да се припомни и несъстезателният характер на производството за издаване на удостоверението. Освен това длъжникът, на когото е връчено удостоверението [53], може да търси защита срещу последиците от него само на основанията, предвидени в член 45 [54] от Регламент № 1215/2012. Съгласно постоянната практика на Съда обаче тези основания се тълкуват стриктно, за да не може на този етап от производството ответникът, който е бил редовно уведомен за производството, да изтъква основания, например относно приложимостта на този регламент, които са могли да бъдат посочени пред съда, компетентен по съществото на делото, или чрез използване на съответните способи за защита [55].

55. С оглед на всички изложени съображения смятам, че съдът по произход, който е сезиран с искане за издаване на удостоверение съгласно член 53 от Регламент № 1215/2012 и се съмнява относно приложимостта на този регламент предвид липсата на произнасяне по този въпрос, може да сезира Съда с преюдициално запитване.

56. Ето защо предлагам на Съда да приеме, че преюдициалното запитване е допустимо, тъй като в случай на несигурност относно приложимостта на Регламент № 1215/2012 издаването на удостоверението по член 53 от този регламент изисква съдебен контрол, в рамките на който националната юрисдикция може да сезира Съда с преюдициален въпрос.

49 Вж. преюдициалното запитване по висящото пред Съда дело Logistik XXL (C-135/18) относно точка 4.4. от формуляра, установен в приложение I към Регламент № 1215/2012. В този случай съдът по произход разпорежда, че съдебното решение за плащане на парична сума подлежи на предварително изпълнение само срещу предоставяне на обезпечение от кредитора. Същият може да ограничи изпълнението на съдебното решение до определен размер на вземането (и следователно обезпечението) или без да е предоставил обезпечението, до обезпечителни мерки, чието налагане може да иска след изтичането на определен срок.

50 Вж. точка 4.6.2. от формуляра, установен в приложение I към Регламент № 1215/2012, и по-специално коментарите на *Nuyts*, A. La refonte du règlement Bruxelles I. — In: Revue critique de droit international privé. Paris: Dalloz, 2013, p. 1—64, по-специално стр. 27 (т. 23 и 24).

51 Израз, изведен от решение от 13 октомври 2011 г., Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653, т. 31).

52 Относно правото на защита вж. съображение 29 от Регламент № 1215/2012.

53 Във връзка с това според мен длъжникът трябва да бъде уведомен за основанията за отказ на признаване или изпълнение, предвидени в Регламент № 1215/2012, сред които по-специално тези, основани на нормите за компетентност, които защитават слаба страна. В това отношение вж. дело Salvoni (C-347/18), понастоящем висящо пред Съда.

54 Вж. също препращането към тези разпоредби в член 46 от посочения регламент. Що се отнася до проверката относно зачитането на правата на неявил се ответник, вж. решение от 6 септември 2012 г., Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, т. 37 и 38), което според мен може да се отнася и за Регламент № 1215/2012, тъй като приложение I към този регламент съдържа същата точка като съдържащата се в приложение V към Регламент № 44/2001, чиито последици са обсъдени по това дело. Освен това съгласно съображение 30 от Регламент № 1215/2012 страната, която оспорва изпълнението на съдебно решение, постановено в друга държава членка, следва да може, доколкото е възможно, и в съответствие с правната система на сезираната държава членка, да се позове и на основанията за отказ, предвидени в националното право, в рамките на определените в това право срокове. Така затрудненията, разгледани в решение от 13 октомври 2011 г., Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653), би трябвало да бъдат преодолени.

55 Вж. решения от 16 юли 2015 г., Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471), и от 25 май 2016 г., Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349). В противен случай, що се отнася до приложимостта на Регламент № 1215/2012, последицата би била да се приеме, че съдът на сезираната държава членка може да преразглежда преценката на съда по произход.

IV. Заключение

57. С оглед на гореизложените съображения предлагам на Съда да приеме, че преюдициалното запитване, отправено от Arbeits- und Sozialgericht Wien (Съд по трудови и осигурителни спорове Виена, Австрия), е допустимо, тъй като в случай на несигурност относно приложимостта на Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела издаването на удостоверението по член 53 от този регламент изисква съдебен контрол, в рамките на който националната юрисдикция може да сезира Съда с преюдициален въпрос.